

ข้อมูลสำหรับผู้ใช้

MACS อธิบายวิธีการที่เด็กสมองพิการ (CP) ใช้มือในการหยิบจับวัตถุสิ่งของในกิจกรรมประจำวัน MACS อธิบายถึงความสามารถ 5 ระดับ โดยระดับต่างๆ แบ่งตามความสามารถของเด็กที่จะเริ่มต้นหยิบจับวัตถุสิ่งของด้วยตนเอง และแบ่งตามระดับความช่วยเหลือหรือการดัดแปลงที่เด็กต้องการ เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมที่ต้องใช้มือในชีวิตประจำวันได้ แผนพับของ MACS ยังอธิบายความแตกต่างระหว่างระดับที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้เป็นการง่ายขึ้นที่จะเลือกระดับ (1-5) ให้มีความสอดคล้องกับความสามารถของเด็กในการหยิบจับวัตถุสิ่งของมากที่สุด

วัตถุสิ่งของ ในที่นี้หมายถึงวัตถุสิ่งของที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมและอายุของเด็ก ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การเล่น การวาดหรือเขียน ซึ่งหมายถึงเป็นวัตถุสิ่งของที่อยู่ภายในพื้นที่ส่วนบุคคลของเด็ก ไม่ใช่วัตถุสิ่งของที่อยู่เหนือความสามารถในการเอื้อมหยิบของเด็ก ไม่พิจารณาถึงวัตถุสิ่งของที่ใช้สำหรับทำกิจกรรมขั้นสูงที่ต้องการทักษะพิเศษ เช่น การเล่นเกมคอมพิวเตอร์

เมื่อกระทำการเลือกระดับความสามารถของเด็กตาม MACS ให้เลือกระดับที่อธิบายความสามารถโดยรวมของเด็กได้ดีที่สุด ทั้งในบ้าน โรงเรียนหรือสถานที่ชุมชน - แรงจูงใจและระดับทุพปัญญาของเด็กยังส่งผลต่อความสามารถในการหยิบจับวัตถุสิ่งของและส่งผลต่อการเลือกระดับตาม MACS อีกด้วย ดังนั้นเพื่อรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับความสามารถของเด็กในการหยิบจับวัตถุสิ่งของต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องสอบถามจากผู้รู้จักเด็กเป็นอย่างดี MACS ต้องการจำแนกตามสิ่งที่เด็กทำเป็นประจำ ไม่ใช่การทดสอบความสามารถสูงสุดของเด็กในสถานการณ์การทดสอบที่เฉพาะเจาะจง

MACS คือคำอธิบายระดับความสามารถที่สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยใช้ร่วมกับการวินิจฉัยโรคสมองพิการและโรคสมองพิการชนิดย่อย - MACS ประเมินความสามารถโดยรวมของเด็กในการหยิบจับวัตถุสิ่งของในชีวิตประจำวันแต่ไม่ได้ประเมินการทำงานของมือแต่ละข้างแยกกัน - MACS พิจารณาวิธีการที่เด็กหยิบจับวัตถุสิ่งของที่เหมาะสมกับอายุพัฒนาการ แต่ไม่ได้พิจารณาความแตกต่างระหว่างการทำงานของมือทั้งสองข้าง นอกจากนี้ MACS ไม่ได้ใช้เพื่ออธิบายถึงต้นเหตุของความบกพร่องในการใช้มือ

MACS ใช้ได้กับเด็กวัย 4-18 ปี แต่จำเป็นต้องพิจารณาแนวคิดบางอย่างควบคู่ด้วย นั่นคืออายุของเด็ก ตามธรรมชาติแล้ววัตถุสิ่งของที่เด็กอายุ 4 ขวบสามารถหยิบจับได้จะต้องแตกต่างจากวัตถุสิ่งของที่วัยรุ่นสามารถหยิบจับได้ เช่นเดียวกันกับระดับความเป็นอิสระ เด็กเล็กมักต้องการความช่วยเหลือและการดูแลมากกว่าเด็กที่โตกว่า

MACS ครอบคลุมข้อจำกัดทางความสามารถทั้งหมดที่พบในเด็กสมองพิการและรวมถึงข้อวินิจฉัยชนิดย่อยทั้งหมด ในทุกๆ ระดับความสามารถตาม MACS (1-5) สามารถพบข้อวินิจฉัยชนิดย่อยบางชนิด เช่น Bilateral CP ได้ ส่วนข้อวินิจฉัยชนิดย่อย เช่น Unilateral CP อาจจะได้เฉพาะในบางระดับ ระดับที่ 1 จะพบเด็กที่มีข้อจำกัดเพียงเล็กน้อย ในขณะที่เด็กที่มีข้อจำกัดอย่างรุนแรงจะพบได้ในระดับที่ 4-5 อย่างไรก็ตามหากนำเด็กที่มีพัฒนาการเป็นปกติมาจำแนกตาม MACS ก็จำเป็นต้องให้ระดับ 0

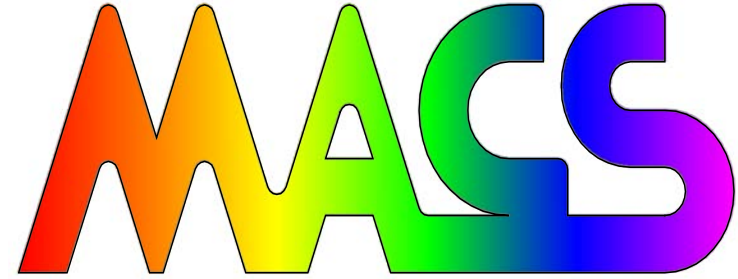
อนึ่ง ในแต่ละระดับของ MACS มีเด็กที่มีความสามารถที่ค่อนข้างหลากหลาย เมื่อจำแนกระดับความสามารถตาม MACS แล้ว จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับแม้หลังจากการรักษา ความน่าจะเป็นไปได้ทั้งหมดคือระดับของ MACS จะคงที่ข้ามเวลา

ระดับทั้ง 5 ตาม MACS เป็นข้อมูลระดับอันดับ หมายความว่าระดับต่างๆ นั้น 'เรียงกัน' แต่ความแตกต่างของแต่ละระดับอาจไม่ได้จำเป็นต้องเท่ากัน และไม่ได้แปลว่าจำนวนของเด็กสมองพิการจะถูกระบายไปอย่างเท่าเทียมกันในแต่ละระดับ

อีเมล: ann-christin.eliasson@ki.se; www.macs.

Translated by: Luanganggoon K, Snow W, Sripetcharawat S, Khemthong S, Jaidee P

Eliasson AC, Krumlinde Sundholm L, Rösblad B, Beckung E, Arner M, Öhrvall AM, Rosenbaum P. The Manual Ability Classification System (MACS) for children with cerebral palsy: scale development and evidence of validity and reliability *Developmental Medicine and Child Neurology* 2006 48:549-554

ระบบจำแนกความสามารถในการใช้มือ (MACS) สำหรับเด็กสมองพิการ อายุ 4-18 ปี

MACS ใช้จำแนกวิธีการที่เด็กสมองพิการใช้มือในการหยิบจับวัตถุสิ่งของในกิจกรรมประจำวัน

- MACS อธิบายวิธีการที่เด็กใช้มือในการหยิบจับวัตถุสิ่งของในบ้าน โรงเรียนและสถานที่ชุมชน (อธิบายสิ่งที่เด็กทำเป็นประจำ) ไม่ใช่สิ่งที่เป็นความสามารถสูงสุดของเด็ก
- มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องสอบถามจากผู้รู้จักเด็กเป็นอย่างดี เพื่อที่จะเก็บข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวิธีการที่เด็กใช้มือหยิบจับวัตถุสิ่งของในชีวิตประจำวัน แทนที่จะทำผ่านการทดสอบที่เฉพาะเจาะจง
- ควรพิจารณาวัตถุสิ่งของและวิธีการที่เด็กหยิบจับโดยอิงตามอายุพัฒนาการ
- MACS จำแนกระดับความสามารถโดยรวมของเด็กในการหยิบจับวัตถุสิ่งของโดยไม่แยกความสามารถของมือข้างใดข้างหนึ่ง

มีอะไรบ้างที่คุณจำเป็นต้องรู้เพื่อใช้ MACS ?

ความสามารถของเด็กในการหยิบจับวัตถุสิ่งของที่สำคัญในชีวิตประจำวัน เช่น ขณะเล่นและทำกิจกรรมยามว่าง รับประทานอาหารและแต่งตัว

เด็กสามารถหยิบจับวัตถุสิ่งของได้เองอย่างอิสระในสถานการณ์ใดบ้าง และต้องการความช่วยเหลือและการดัดแปลงมากน้อยเพียงไรในสถานการณ์ที่เด็กไม่สามารถทำตัวเองอย่างอิสระ

ระดับที่ 1 หยิบจับวัตถุสิ่งของได้อย่างง่ายดายและประสบความสำเร็จ

อย่างมากที่สุด ข้อจำกัดของระดับนี้คือความไม่สะดวกในการใช้มือทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความเร็วและความแม่นยำ อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของการใช้มือก็ไม่ขัดขวางการทำกิจกรรมประจำวันอย่างอิสระ

ระดับที่ 2 หยิบจับวัตถุสิ่งของส่วนใหญ่ได้ แต่มีคุณภาพและ/หรือ

ความเร็วที่ค่อนข้างลดลงในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ อาจหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมบางประเภท หรือทำกิจกรรมให้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างมาก โดยอาจใช้วิธีการอื่นๆ ทดแทน แต่ความสามารถในการใช้มือมักจะไม่มีขัดขวางการทำกิจกรรมประจำวันอย่างอิสระ

ระดับที่ 3 หยิบจับวัตถุสิ่งของด้วยความยากลำบาก ต้องการความ

ช่วยเหลือในการจัดเตรียมและ/หรือดัดแปลงกิจกรรม ทำกิจกรรมได้ช้า และอาจไม่ประสบความสำเร็จในทุกขั้นตอนในเรื่องของคุณภาพและปริมาณ สามารถทำกิจกรรมได้อย่างอิสระหากมีการจัดเตรียมหรือดัดแปลงกิจกรรมให้

ระดับที่ 4 หยิบจับวัตถุสิ่งของได้จำกัดเฉพาะบางประเภทที่จัดการได้

ง่ายในสถานการณ์ที่มีการดัดแปลง ทำกิจกรรมได้บางขั้นตอนโดยต้องใช้ความพยายามและไม่ประสบความสำเร็จทั้งหมด เด็กต้องการการสนับสนุนและความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง และ/หรือการดัดแปลงอุปกรณ์ เพื่อให้ทำบางขั้นตอนของกิจกรรมได้สำเร็จ

ระดับที่ 5 ไม่สามารถหยิบจับวัตถุสิ่งของและมีข้อจำกัดอย่างรุนแรงแม้

เป็นการทำท่าทางง่ายๆ ต้องการความช่วยเหลือทั้งหมด

ความแตกต่างระหว่างระดับที่ 1 และ 2

ในระดับที่ 1 เด็กจะมีข้อจำกัดในการหยิบจับวัตถุสิ่งของที่มีขนาดเล็กมาก มีน้ำหนักมากหรือวัตถุสิ่งของที่เปราะบาง ซึ่งต้องการการควบคุมกล้ามเนื้อเล็กที่ละเอียด หรือ สหสัมพันธ์ระหว่างมือที่มีประสิทธิภาพ ข้อจำกัดอาจรวมถึงการทำกิจกรรมในสถานการณ์ที่แปลกใหม่หรือไม่คุ้นเคย ในระดับที่ 2 เด็กมีความสามารถในการทำกิจกรรมที่เกือบจะเหมือนกับเด็กที่จำแนกอยู่ในระดับที่ 1 แต่มีคุณภาพของการทำกิจกรรมที่ลดลงหรือทำได้ช้ากว่า ความแตกต่างระหว่างการทำงานของมือทั้งสองข้างสามารถจำกัดประสิทธิภาพของการทำกิจกรรม ในระดับที่ 2 เด็กมักพยายามปรับวิธีการหยิบจับวัตถุสิ่งของให้ง่ายขึ้น เช่น ใช้พื้นผิวรองรับวัตถุสิ่งของแทนที่จะถือ ประคองวัตถุสิ่งของด้วยมือทั้งสองข้าง

ความแตกต่างระหว่างระดับที่ 2 และ 3

ในระดับที่ 2 เด็กหยิบจับวัตถุสิ่งของส่วนใหญ่ได้แม้จะช้าหรือมีคุณภาพของการทำกิจกรรมที่ลดลง ในระดับที่ 3 เด็กมักต้องการความช่วยเหลือในการจัดเตรียมกิจกรรมและ/หรือต้องการให้มีการปรับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากความสามารถในการเอื้อมหรือถือ ประคองวัตถุสิ่งของมีจำกัด เด็กไม่สามารถทำกิจกรรมบางอย่างได้และระดับความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมจึงสัมพันธ์กับการสนับสนุนจากบริบทแวดล้อม

ความแตกต่างระหว่างระดับที่ 3 และ 4

ในระดับที่ 3 เด็กสามารถทำกิจกรรมที่ถูกคัดเลือกแล้วบางประเภท หากสถานการณ์นั้นได้มีการจัดเตรียมไว้ให้ก่อนและหากเด็กได้รับการดูแลและเวลาที่มากพอ ในระดับที่ 4 เด็กต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องขณะทำกิจกรรม และอย่างดีที่สุดเด็กก็สามารถมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายได้เพียงบางขั้นตอนของกิจกรรม

ความแตกต่างระหว่างระดับที่ 4 และ 5

ในระดับที่ 4 เด็กสามารถทำกิจกรรมได้บางขั้นตอน อย่างไรก็ตามเด็กก็ต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ในระดับที่ 5 อย่างดีที่สุดเด็กอาจมีส่วนร่วมโดยการทำท่าทางการเคลื่อนไหวง่ายๆ ในสถานการณ์พิเศษ เช่น โดยการกดปุ่มควบคุมหรือถือ สิ่งของที่ไม่ต้องใช้ความสามารถมากได้เป็นครั้งคราว